

Rada Przejrzystości

działająca przy

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Opinia Rady Przejrzystości

Nr 85/2018 z dnia 16 kwietnia 2018 roku

o projekcie programu „Program identyfikacji osób z wysokim ryzykiem nowotworów dziedzicznych z udziałem poradni genetycznych i lekarzy rodzinnych” Ministra Zdrowia

Rada Przejrzystości opiniuje negatywnie projekt programu polityki zdrowotnej „Program identyfikacji osób z wysokim ryzykiem nowotworów dziedzicznych z udziałem poradni genetycznych i lekarzy rodzinnych” Ministra Zdrowia.

Uzasadnienie

Przedmiotem oceny jest projekt programu polityki zdrowotnej współfinansowany ze środków EFS, zaplanowany do realizacji przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów dziedzicznych. Projekt zakłada przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej, aktywnego zbierania historii rodzinnej w kierunku nowotworów uwarunkowanych genetycznie przez wybranych pracowników podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), pobranie materiału do badań genetycznych u osób wyselekcjonowanych przez poradnie genetyczne oraz przeprowadzenie testów DNA pobranych materiałów w kierunku wybranych nowotworów uwarunkowanych genetycznie.

Jakkolwiek rekomendacje kliniczne dotyczące nowotworów uwarunkowanych genetycznie zalecają prowadzenie programów identyfikacji osób z wysokim ryzykiem nowotworów dziedzicznych to rekomendacje te kierowane są do lekarzy specjalistów w dziedzinie onkologii, genetyki, ginekologii lub gastroenterologii i odnoszą się do postępowania w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Aktualnie nie odnajduje się rekomendacji refundacyjnych w zakresie sporządzania przez personel POZ historii rodzinnej we wczesnym wykrywaniu pacjentów z wysokim ryzykiem zachorowania na nowotwory dziedziczne. Wyjątek stanowią zalecenia US Preventive Services Task Forces, w których zaleca się zbieranie wywiadu rodzinnego w kierunku występowania wśród krewnych raka piersi, lub jajnika, przy czym kobiety z pozytywnymi wynikami badań przesiewowych powinny otrzymać poradę specjalistyczną. Zalecenia NICE wskazują zarazem na zasadność zbierania takiego wywiadu jedynie w przypadku, gdy pacjentki zgłaszają się z niepokojącymi objawami lub

są zaniepokojone występowaniem nowotworów w rodzinie. Jednocześnie, NICE nie zaleca aktywnego poszukiwania osób z rakiem piersi występującym w rodzinie w populacji ogólnej. Zgodnie z odnalezionym przeglądem systematycznym Paneque 2016 obecnie nie odnajduje się wystarczającej liczby badań o odpowiedniej jakości, które oceniałyby w sposób właściwy interwencje edukacyjne z zakresu genetyki, skierowane do personelu POZ. W odniesieniu do kwestii zaangażowania lekarzy i pielęgniarek POZ do przeprowadzenia badań ankietowych w kierunku nowotworów uwarunkowanych genetycznie opinie ekspertów krajowych były podzielone: ekspert w dziedzinie medycyny rodzinnej zwrócił uwagę na braki kadrowe ograniczające możliwość realizacji zadań programu.

Podsumowując, dostępne dowody naukowe, rekomendacje kliniczne i opinie ekspertów nie pozwalają, zdaniem Rady, na pozytywne zaopiniowanie programu identyfikacji osób z wysokim ryzykiem nowotworów dziedzicznych z udziałem poradni genetycznych i lekarzy rodzinnych. Zdaniem Rady identyfikacja osób z wysokim ryzykiem nowotworów uwarunkowanych genetycznie powinna pozostać w gestii ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (poradnie genetyki, onkologii, ginekologii, gastroenterologii i endokrynologii). Ponadto, zdaniem Rady, potoczne, uproszczone i stygmatyzujące określenie „nowotwory dziedziczne” sugerujące nieuchronność zachorowania wśród nosicieli genów ryzyka powinno w przyszłych projektach dotyczących identyfikacji grup ryzyka zostać zastąpione przez „genetycznie uwarunkowana predyspozycja do zachorowania na nowotwór”, lub podobne, bardziej precyzyjnie oddające istotę problemu.

.....
Wiceprzewodniczący Rady Przejrzystości

Prof. Piotr Szymański

Tryb wydania opinii

Opinię wydano na podstawie art. 48a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.), z uwzględnieniem raportu nr OT.440.1.2018 „Program identyfikacji osób z wysokim ryzykiem nowotworów dziedzicznych z udziałem poradni genetycznych i lekarzy rodzinnych realizowany przez: Ministerstwo Zdrowia”, kwiecień 2018r. oraz Aneksu: „Programy z zakresu wczesnego wykrywania nowotworów uwarunkowanych genetycznie – wspólne podstawy oceny”, marzec 2018 r.